

Хроніка

ДЕСЯТИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА МЕТОДИКА ЇХ ВИКЛАДАННЯ. ДО 500-ЛІТТЯ РЕФОРМАЦІЇ В ЄВРОПІ» В ПОЛТАВІ

28-29 березня 2017 року на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка і Полтавської державної аграрної академії пройшов Десятий Всеукраїнський науково-практичний семінар «Актуальні питання всесвітньої історії та методика їх викладання. До 500-ліття Реформації в Європі».

Ініціатором і організатором заходу виступила кафедра всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ імені В.Г. Короленка. Співорганізаторами були: Міжфракційне депутатське об'єднання «За духовність, моральність та здоров'я України» Верховної Ради України, Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації, кафедра філософії, історії та педагогіки ПДАА, Полтавська обласна організація Української асоціації релігієзнавців, Міжнародна християнська організація «Mission Eurasia», Полтавський обласний міжконфесійний комітет зі святкування 500-ліття Реформації в Європі.

Всеукраїнський семінар, який кафедра всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ імені В.Г. Короленка традиційно проводить щороку, був ювілейним. Цього разу він відбувся на виконання Указу Президента України від 26 серпня 2016 року «Про відзначення в Україні 500-річчя Реформації», а також відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України, голови Полтавської обласної державної адміністрації щодо проведення широкомасштабних заходів, приурочених цій події.

Європейська Реформація була одним із грандіозних і величних явищ у світовому цивілізаційному поступі. У XVI-XVII століттях вона відкрила етап модерну в європейському суспільному житті, а водночас і в його релігійній сфері. Саме Реформація сприяла перекладу Біблії національними мовами, посправжньому відкрила Святе Письмо світові. Завдяки Реформації Біблія постала перед християнами в своєму чистому вигляді, без доповнень і корекцій, що вносили до її витлумачення отці Церкви та християнські Собори першого тисячоліття.

Семінар розпочав роботу вранці 28 березня 2017 року. Пленарне засідання проходило урочисто, у робочій і невимушеній атмосфері. На ньому, крім учасників семінару, були присутні студенти, науковці, представники Полтавської ОДА, культурних осередків, громадськості м. Полтави, засобів масової інформації, а також священики та віруючі протестантських церков.

На його початку учасників привітали В. Аранчій (канд. екон. наук, професор, ректор ПДАА), М. Степаненко (д-р філол. наук, професор, ректор ПНПУ імені В.Г. Короленка), М. Білокінь (заступник голови-керівник апарату Полтавської ОДА), Р. Сітарчук (д-р іст. наук, професор, перший проректор ПНПУ імені В.Г. Короленка, голова Полтавської обласної організації Української асоціації релігієзнавців), Г. Фасій (начальник Управління культури Полтавської ОДА), О. Харченко (директор Департаменту освіти і науки Полтавської ОДА), М. Роман (заступник єпископа об'єднання церкви Християн Віри Євангельської (п'ятидесятників) у Полтавській області), О. Овсій (старший пресвітер об'єднання церкви Євангельських Християн-Баптистів у Полтавській області).

На пленарному засіданні було заявлено доповіді: А. Колодного (д-р філос. наук, професор, заступник директора-керівник Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, президент УАР, м. Київ), П. Яроцького (д-р філос. наук, професор, провідний науковий співробітник Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, м. Київ), Л. Филипович (д-р філос. наук, професор, завідувач відділу філософії та історії релігій Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, м. Київ), Б. Годя (д-р пед. наук, канд. іст. наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ імені В.Г. Короленка, м. Полтава), Я. Калакури (д-р іст. наук, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ), Р. Сітарчука (д-р іст. наук, професор, перший проректор ПНПУ імені В.Г. Короленка, голова Полтавської обласної організації Української асоціації релігієзнавців, м. Полтава), М. Юрія (д-р іст. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних наук і права Чернівецького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, м. Чернівці), М. Черенкова (д-р філос. наук, професор Українського католицького університету, протестантський богослов, віце-президент Міжнародної християнської організації «Mission Eurasia», м. Львів), П. Кравченка (д-р філос. наук, професор кафедри філософії, декан історичного факультету ПНПУ імені В.Г. Короленка, м. Полтава), Ю. Вільхового (канд. іст. наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії ПНПУ імені В.Г. Короленка, заступник голови Полтавської обласної організації Української асоціації релігієзнавців, м. Полтава), М. Антонєць (канд. психол. наук, доцент кафедри філософії, історії та педагогіки ПДАА, м. Полтава), Д. Левіна (пастор Церкви Адвентистів Сьомого Дня, м. Полтава), М. Романа (заступник єпископа об'єднання церкви Християн Віри Євангельської (п'ятидесятників) у Полтавській області, м. Полтава), О. Романенко (канд. екон. наук, доцент Київського національного торговельно-економічного університету, член Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, м. Київ).

Особливий інтерес, зацікавлення аудиторії та гостру наукову дискусію викликали доповіді, де було порушено проблеми сучасного розвитку протестантизму в Україні (проф. Колодний А.), протестантського символу віри та української ідентичності (проф. Яроцький П.), ідеї свободи волі в епоху католицької Реформації (проф. Год Б.), інституціонування Церкви Адвентистів Сьомого Дня в Україні і на Полтавщині (проф. Сітарчук Р.), цивілізаційного виміру Реформації і протестантизму (доц. Вільховий Ю.), духовно-педагогічних

акцентів ідей європейської Реформації (доц. Антонєць М.), місця і ролі українського протестантизму в системі суспільно-політичних координат (проф. Черенков М.), філософського виміру протестантського духу свободи в спадщині Г. Гегеля (проф. Кравченко П.).

Новацією в структурі проведення подібних заходів став формат інтерактивних панелей. Це викликало особливий ажіотаж і захоплення серед учасників семінару, засобів масової інформації та громадськості. Інтерактивні панелі мали назви: перша – «Європейська Реформація XVI століття: теоретико-методологічний концепт дослідження» (керівники: проф. Черенков М. і доц. Антонєць М.); друга – «Дискусійні питання історії європейської Реформації XVI століття» (керівники: проф. Цебрій І. і доц. Якубенко О.); третя – «Реформація в Україні: уроки історії та перспективи» (керівники: проф. Сітарчук Р. і доц. Вільховий Ю.); четверта – «Методичні аспекти викладання історії європейської Реформації XVI століття» (керівники: проф. Сіданіч І. і доц. Тронько Т.).

Під час другого робочого дня семінару (29 березня 2017 року) працювали секційні засідання, де було заслухано 61 доповідь науковців України. З-поміж них неординарністю проблематики виділялися виступи «Протестантська концепція західного підприємництва у творчості Макса Вебера» (В. Рибачук), «Реформація в біблійній історії: виклики для нашого часу» (О. Овсій), «Владно-політичні аспекти ідеології Реформації» (С. Приходько), «Реформація і протестантизм на Полтавщині: з історії німецької лютеранської громади» (Ю. Вільховий), «Мартін Лютер та Ігнатій Лойола: духовно-педагогічний діалог, ідейно-інституційна конфронтація, церковно-релігійна пам'ять» (Р. Басенко), «Реформаторські ідеї гуманіста Еразма Роттердамського в перші десятиліття XVI століття: між молотом і ковадлом» (Н. Год), «Трансформація орденської системи Римо-католицької церкви: контекст Контрреформації» (Н. Стоколос), «Європейська гуманітарна традиція та освітня політика в роки Реформації XVI століття» (О. Чорней), «Протестантська ідея загального священства та формування духовно-сміслових основ комунікаційного дискурсу» (М. Коваленко), «Реформаційні ідеї XVI століття і сучасний медіа-простір України» (М. Балаклицький), «Реформація: український державно-правовий аспект» (О. Львова), «Від реформації віри до Революції Гідності» (С. Найдюнов).

Традиційно на секційних засіданнях було оприлюднено величезний масив важливої для всесвітньої історії та релігієзнавства інформації. Учасники мали змогу ознайомитися з найсучаснішими напрямками, розвідками і розробками в сфері досліджень історії доби європейської Реформації та її сучасних вимірів в Україні.

Загалом у роботі пленарного засідання, інтерактивних панелей і секцій брало участь 78 учасників із Полтави, Києва, Львова, Чернівців, Рівного, Острога, Харкова, Нетішина (Хмельницька обл.), Березного (Рівненська обл.) і Варшави. Серед них: історики, релігієзнавці, філософи, культурологи, педагоги, політологи, теологи, мистецтвознавці. Серед науковців – 21 доктор і 29 кандидатів наук.

Робота семінару була позначена досить щільним спілкуванням її учасників із мас-медіа. Науковці, керівники Полтавської ОДА, ПНПУ імені В.Г. Короленка, представники кліру активно давали інтерв'ю, виступали на обласному телебаченні, радіо, готували прес-релізи.

Закриваючи пленарне засідання Р. Сітарчук (член Оргкомітету) зазначив, що проблематика історії протестантизму і Реформації далеко не вичерпана. Вона містить багато невивчених аспектів і чекає своїх дослідників. Контекст доповідей, за його словами, свідчить, що поєднання зусиль науковців, владних структур, конфесій і громадськості дає позитивний результат не лише в сфері досліджень історії протестантизму, але й допомагає гармонізації конфесійного середовища України, розбудові її громадянського суспільства.

Підсумовуючи роботу інтерактивних панелей, Б. Год (член Оргкомітету) запропонував звернутися до представників центральної і обласної влади із закликом запровадити спеціальну рубрику суспільних публічних обговорень історичних аспектів європейської Реформації у контексті сучасного національного державотворення в Україні. Зокрема, була висловлена пропозиція щодо щільнішої взаємодії представників державної влади, наукових і культурних осередків, протестантських об'єднань і громадськості. Також Б. Год презентував учасникам семінару редагований ним збірник наукових праць «Епоха Реформації та сучасна Україна» (загальний обсяг видання – 17,5 друк. арк.). Ю. Вільховий (член Оргкомітету) зазначив, що проведення семінару є важливою віхою в процесі розвитку історичної науки та національного релігієзнавства, а Полтавський педагогічний університет завжди відкритий для проведення таких масштабних наукових форумів.

Ю. В. Вільховий, Н. В. Год

* * *